SEPTEM ASIÆ ECCLESIARUM NOTITIA.

Authore *Thomâ Smith*, Sacræ Theologiæ Baccalaureo, & Collegii B. *Mariæ Magdalenæ Oxon.* Socio.

LONDINI,
Excudebat *T. R.* M. DC. LXX. VI.

Author's Presentation Copy.

Theologiæ Baccalaureo, & Collegii B. Mariæ Magdalenæ Oxon. Socio.

INSIGNISSIMO. ET.

AMPLISSIMO. VIRO. D.

JOSEPHO. WILLIAMSONO.

EQVITI. AVRATO.

PRIMARIORVM. STATVS. SECRETARIORVM.

VNI. ET.

SERENISSIMAE. REGIAE. MAIESTATI.

A. SANCTIORIBVS. CONSILIIS.

ARDVIS. REGNI. NEGOTIIS. PARI.

PIETATE. ERGA. DEVM.

FIDE. ERGA. REGEM. ET. ECCLESIAM.

PRVDENTIA. VIRTVTE. HVMANITATE.

OMNIBVS. AMORI. ET. EXEMPLO.

MAGNO. LITERARVM. FAVTORI.

HANC. SEPTEM. ASIAE.

ECCLESIARVM. NOTITIAM.

QVANTVM. E. RVDERIBVS. SPARSISQVE.

RELIQVIIS. COLLIGERE. LICVIT.

ITINERIS. TVRCICI.

IPSIVS.

IPSIVS. AVSPICIIS. ET. COMMENDATIONE.
SVSCEPTI. QVALE. QVALE. SPECIMEN.
AC. FRVCTVM. INTEGERRIMO. PER.
MVLTOS. ANNOS. AMICO.
IAM. PATRONO. BENE. MERENTI.

T. S.

AMPLITVDINI. EIVS. A. SACRIS.
IN. GRATI. ANIMI. ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. ET.
FVTVRAE. OBSERVANTIAE. PIGNVS.

D. D. I. M.

EPISTOLA,

IN QUA

SEPTEM ASIÆ ECCLESIARUM Notitia Continetur.

MITTO jam ad Te, *Vir Clarissime, mihique semper Colende*, septem *Asiæ* Ecclesiarum, quas olim Sanctissimus Spiritus nascente Christianismo literis salutare dignatus est, descriptionem, non accuratam quidem, (id enim fateri mihi fas est) sed brevem, & qualem potui præ angustiis temporis, aliisque, quibuscum in hoc itinere expediendo confligendum habui incommodis. Diligentiâ & pietate peregrinantium, qui *Hierosolyma* singulis annis frequentes invisunt, hactenus effectum est, ne orbis Christianus nesciat, quali in statu ea loca sacra sint, quorum quisque paulò curiosior ex chartis & libris, qui exstant, sibi ferè ideam in mente effinxit, & de iis adeò expeditè loquitur, ac si ea omnia pedibus & oculis lustrasset. Sed ea felicitas hisce Ecclesiis olim celebratissimis nondum contigit, quibus tristius fatum incubare videtur, quòd pene neglectæ jaceant. Tanti neglectûs puduit aliquos è gente nostrâ *Smyrnæ* commercii causâ degentes, quibus pio zelo ac curiositate perquàm laudabili accensis, reliquias tantæ magnificentiæ, quam singulæ illarum olim merito jactarunt, paucis abhinc annis intueri cordi erat. Mihi

quoque, dum *Smyrnæ* agerem, præstolanti, usquedum naves *Angliæ* è portu solverint, acre inerat eadem invisendi desiderium, quod in impatientiam tandem cessit. Illud enim unicè in votis habui, de peregrinatione illûc instituenda factus indies magis solicitus: sed defuit oportunitas; nondum enim detumuerant aquæ, quæ ripis superfusæ in agris stagnârunt; defuerunt comites, nec enim id solus auderem: utpote qui tristi experientiâ edoctus eram, quibus periculis quantisque difficultatibus occurrendum fuerit; & memoria malorum, quæ, dum *Prusiam* peterem, terrâ marique passus fuissem, me planè absterruit. Verum enim vero navibus nostris non nisi post quatuor menses discessuris, planè piguit tantisper morari; & amor ille, quo erga loca hæc veneranda ferebar, me magis magisque ad id aggrediendum stimulavit; nec amplius memineram periculorum, quæ aliàs metuenda erant, dum de tædio amovendo, quod tam diuturna mora ingereret, cogitarem. Tandem tres alios idem, quod me antea, invasit desiderium, unde nova spes illuxerit, me voti compotem redditum iri. Appetebat ver, & iter maturandum erat, quo fieret commodius, antequam calores ingravescerent: quo autem securiùs iretur, duos *Janizarios* probatæ fidei & fortitudinis, duos item è gente *Armenâ* Christianos, coquum, qui edulia nostra pararet, & tres agasones, qui equorum nostrorum curam agerent, conduximus. Tanto numero nobis de securitate & salute nostrâ necessariò prospiciendum erat, eò quòd illo anni tempore latrones, quibus pro sævitie illorum crudelissimus iste mos inolevit prius vitam quàm vestes & pecunias surripiendi, quo prædam certissimè captent, in publicis viis turmatim grassentur, easque infestent. De equis enim alendis è gramine succrescente securi, ne urbes ingredi cogantur, quo fugam sibi paratiorem habeant, in planitie campestri pernoctantes, è montibus *Ciliciæ*, & interdum è *Georgiâ*, extremas *Anatoliæ* regiones subinde petunt, animo planè hostili & prædatorio contra quosvis, (neque enim à *Turcis* diripiendis abstinetur) modò sint viribus superiores. Hac in re humanitatem *Kadîi* seu *Judicis Smyrnensis*, non celandam arbitror, qui

qui ad eam dignitatem nuper promotus, quo gentem nostram sibi magis demereretur, postquam propositum nostrum de hoc itinere faciendo ipsi innotuisset, nuncio quodam misso consuluit, nos armis benè instructos & forti satellitio stipatos esse oportere; aliter verendum esse, ne malè iter succederet: communi enim famâ vulgatum erat, istiusmodi prædones per varias Provincias huc illuc excursiones facere, multosque ex improviso intercepisse. Quo consilio commonefacti, adversus omnes sinistros eventus, quantum in nobis erat, hoc modo prospeximus, maxime tamen divinâ Providentiâ freti. Hisce jam quasi præloquiis perfunctus, ad id, quod proposui, enarrandum pergo, ea omnia, uti etiam quicquid inter eundum contigerit, ex diario relaturus: Mihi enim solenne erat, nec unquam intermissum, diurno itinere peracto, quicquid occurreret annotare, & dum harum Urbium ruinas lustrarem, ea statim in tabulas referre. Rejectâ igitur ad extremam epistolæ partem *Smyrnæ* descriptione, cum bono Deo incipiam.

Tertio Aprilis An. Chr. 1671. *Smyrnâ* discessimus, & extremâ sinûs parte, quæ longiùs protensa versus Euroaquilonem excurrit, superatâ, ad montes septentrionales, *Gordilen* hodiè dictos, qui cum *Mimante* ipsis in directum oppositio sinum illum, recipiendis navibus & ab omni ferè ventorum injuriâ defendendis oportunum efficiunt, perreximus; sub quibus, in planitie ab eorum radicibus ad litus marinum extensâ, spatio quatuor circiter horarum nostrum continuavimus iter, præcipites tamen & asperas rupes, quæ viam præclusêre, subinde ascendere coacti. Sed minimè metuendum erat, si cura adhiberetur, equis eas inoffenso pede scandentibus. Versus Boream fere rectâ itum erat, nisi quod via ad Occidentem paulò deflectenda esset. Quo meliùs varias itinerum circumgyrationes ac deflexus, locorúmque, quæ lustratum ire cupii, situm ediscerem, pyxidulam nauticam, quæ nobis usui futura esset, nobiscum ferendam curavi: In hisce enim terris planè navigandum esse videtur. Gratum erat spectaculum sinus ille, quem prætervecti sumus; nec minori delectatione per-

sudêre oculos malorum citrearum & medicarum nemora, densæque ficus & amygdalæ, quæ passim floruere. Relicto tandem litore, terram intravimus: facilè hinc *Joniæ* fertilitatem, quam tantoperè deprædicant antiqui Scriptores, colligere licebat, simulque *Turcis*, qui agriculturam non admodum callentes, tam divite & felici solo rectè uti nesciunt, ignaviam exprobrare. Viculos quamplurimos huc illuc sparsos pertransiimus, quos ignobiles appellarem, nisi quod jucundissimus situs eos adeò commendet, ut iis nobilitatem addere quodammodo videatur. In conspectu erat oppidum *Menamen* appellatum, Antiquorum, ni fallor, *Temnos*, in editiore loco positum, tam ædibus & *Moscheis* quam commercio celebre: hic enim crassiores illi panni, quibus sericum cæterasque pretiosas merces involvunt, contexuntur, quod a dextrâ reliquimus, ad fluvium *Hermum*, qui ab eo paulò abest, rectà cuntes.

Hermus ortum in *Phrygiâ majore* habens, per *Lydiam* & *Æolidem*, quarum prata & pascua quam maximè fœcundat, dilapsus, in sinum *Smyrnensem* aquas effundit, eo in loco, cui in altera sinus parte opponitur *Vurla*, oppidum, quod hodiè à *Græcis Turcisque* valetudinariis ob aquas calidas medi-
* Geogr. l. 13. cinales, quæ illic scaturiunt, inde * *Straboni* Θερμὰ Ὕδατα dictum, tempore æstivo valdè frequentatur.

Alveus, quo defertur, *Thamesino* nostro ad *Windesoram* longè angustior mihi visus est; in aliquâ sui parte vadosus, sed tunc ex novo pluvialium aquarum accessu profundior redditus, non nisi pontone, quem illic invenimus, trajiciendus.

Post sesquihoram oppidulum quoddam attigimus, *Chiaus Kui* nuncupatum, ubi pernoctandum erat. Hæc enim est prima mansio (*Conac Turcicè*) post iter octo horarum. In angusto quodam tuguriolo excepti eramus, nobis ipsis gratulantes, quod sub dio non esset dormiendum.

† Κόλπον Elæiticum. Sequente die post tres horas sinum † *Elæensem* a Ἐλαϊτικὸς Ἐλαΐτης ad Boreazephyrum jacet, dum tendebamus, ab oppi-

do

lo * *Guzel biſar* (quod pulchrum Caſtrum ſignificat) in clivo montis bellè admodum ſito, de induſtria, longâ licet circumitione, declinavimus, illud de longinquo vidiſſe contenti. Aliqui enim è gente noſtrâ illic a barbaro & iniquiſſimo Judice ante paucos menſes peſſimè habiti & mulctati erant, hoc leviſſimo prætextu, quod Vinum in pellibus conſutis (his enim utimur, utpote portatu præ cæteris valis facilioribus) circumtulerint, contra quam paulo ante juſſum fuiſſet ab Imperatore, qui vini uſum omnibus ſeverè interdixerat: Ab iis pecuniam, antequam dimitterentur, extorſit, de quo eorum rogatu queſtus eſt apud *Vizirium* D. Legatus, & ut tam horridi facinoris pœnas lueret, poſtulavit. Verebamur nos, ne odio gentis noſtræ, hujus criminationis, cujus reus eſſe peragebatur, memor, in nos magis ſæviret, gentis ſuæ genium ſecutus, quæ vindictam ſemper meditatur, eique quam maximè ſtudet. Sole ad Occaſum vergente, collem extra viam publicam aſcendimus, in quo viculus *Cliſia kui* dictus ſitus eſt, cum *Pergamum* illo die commodè ſatis attingere non potuerimus, itinere decem propemodum horarum feſſi: His enim diſtantias & intervalla locorum numerant, & itinera emetiuntur, non leucis aut milliaribus, ad quæ tamen ea, quantum conjecturâ aſſequi poſſum, in ſequentibus reducere conabor. Hinc ab altera parte jucundiſſimus eſt proſpectus in planitiem, quæ ſubjacet, *Pergamenam*, cujus delicias oculis noſtris prælibavimus. Poſtero die illuc perventum erat. Hinc omnia ad luxuriem à naturâ compoſita eſſe videntur, nec fortaſſe vix alicubi terrarum par planities reperienda eſt. Viginti ſex milliaribus, aut circiter in longum extenditur, antequam æqualitatem ipſius abrumpat vel unus colliculus. Poſt quem multò longiùs excurrit in Notapeliotem; variæ autem eſt latitudinis, ubi amplior, quinque milliaria occupat. Illius partem tegunt oleæ, pars colitur; partem depaſcunt numeroſi greges. Ad Boſeazèphyrum amnis,

* E ſitu & diſtantiâ oppidum hoc eſſe *Ægas* antiquorum concludendum videtur. Αἰγαὶ enim juxta *Strabonem* Geogr. lib. 13. ſitæ ſunt καλὰ τὴν ὀρεινὴν τὴν ὑπερκειμένην τῆς τε Κυμαίας, καὶ τῆς Φωκαέων καὶ Σμυρναίων γῆς, παρ' ἣν ὁ Ἑρμὸς ῥεῖ. Illic antiqua marmora, quorum unum *Deiotari* nomen inſcriptum habet, adhuc exſtare mihi retulit teſtis oculatus.

nis *Cetius* perparvo aquarum decursu fluit, à *Pindaso* monte ortus; ad Austrum verò *Caicus* ex *Mysia* veniens, quem ad mille passus ab urbe trajecimus. Hinc quoque pleraque ex parte lenissimè decurrit, alveum *Hermo* dimidio minorem habens, quem pluviis ubertim cadentibus & nivibus in vicinis montibus liquefactis adauctus, transgredi & campos inundare solet; unde urbs est aditu perquam difficilis tempore hiemali ob paludes. Effunditur in sinum *Elæensem*, non procul ab *Elæa* urbe *Æolidis*, hodiè à *Turcis*, ni malè memini, *Ayasman* dictâ, ad Occidentem. Hinc merces aliáque *Pergamum* devehuntur, (* nec enim propiùs accedunt naviculæ) à quo fortean duodecim millia passuum distat. Amnis autem hic limes est, qui *Æolidem* à *Mysiâ* disterminat.

* Ελαία πόλις, Αιολικὴ χώρα Περγαμηνῶν ἐπίνειον. *Strab.* Geogr. lib. 13. ubi eam a *Pergamo* centum viginti stadiis distare asserit. Ελαία πόλις τῆς Ασίας, Αιολικὴ, Περγαμηνῶν ἐπίνειον, ἣ Κιδαινὶς ὠνομάζετο. *Stephanus Byzantinus* περὶ πολ.

Pergamus olim metropolis *Mysiæ Hellesponticæ* (perparvâ variatione à Turcis dicta *Bergamo*) sexaginta ferè quatuor mille passus versus Circium à *Smyrnâ* dissita; sub prælto & præcipiti monte jacet, quo adversum flatus Boreales satis munitur. Urbi imminet arx in vertice montis posita, ab antiquis *Asiæ* minoris Dominis exstructa, quod innumeris indiciis patebat: hanc *Turcæ*, jam ob omni suspicione belli securi, & sibi ab hostibus in hisce regionibus mediterraneis neutiquam metuendum esse censentes, negligunt, utpote tormentis reliquoque apparatu bellico destitutam. Illic hæc Epigraphe marmori cuidam à Senatu populóque *Pergameno* erecto insculpitur.

ΓΑΙΟΝ ΑΝΤΙΟΝ ΑΥΛΟΝ ΙΟΥΛΙΟΝ ΑΥΛΟΥ
ΤΙΟΝ ΚΟΥΑΔΡΑΤΟΝ ΔΙΣΥΠΑΤΟΝ ΑΝΘΥ
ΠΑΤΟΝ ΑΣΙΑΣ ΣΕΠΤΕΜΟΥΙΡΟΝ Ε
ΠΟΥΛΩΝΟΣ ΦΡΑΤΡΕΜ ΑΡΟΥΑΛΕΝ
ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ
ΚΑΙ ΒΕΙΘΥΝΙΑΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ ΑΣΙΑΣ

ΠΡΕΣ-

ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ ΑΝΘΥΠΑΤΟΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΛΥΚΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΜΦΙΛΙΑΣ
ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΝΕΡΟΥΑ ΤΡΑΙΑΝΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ
ΔΑΚΙΚΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΥΡΙΑΣ Η ΒΟΥΛΗ
ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΠΡΟΧΩΡΩΝ
ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΤΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ
ΕΠΙΜΕΛΗΘΕΝΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ.

Quadratus è familiâ *Antiâ*, cujus meminere *Cicero*, *Livius*, aliique, uti videtur, oriundus, iſtud gentilitium nomen adſcivit. Fruſtra enim ſunt, (inter quos *Lydiatus*) qui ex uno eodemque Conſule binos faciunt; quibus apertiſſimè refragatur hæc Inſcriptio, uti & altera Latina, quæ exſtat apud *Onuphrium Panvinium* in Commentariis in lib. 2. *Faſtorum* ad A. V. C. DCCC. XL.VI.

Sub *Domitiano*, quo anno *Pompeius Collega* & *Cornelius Priſcus* erant Conſules ordinarii, ſuffectus eſt, & ſub *Trajano* iterum erat Conſul, ſed ordinarius, unà cum *Candido*, uti habent Faſti, quo anno *Adrianus* factus eſt Tribunus Plebis, quod teſtatur *Spartianus* in vitâ ejus: unde illum Δισύπατον fuiſſe marmor rectè ſignat. Solenne vero erat in marmora, quæ indigitamentorum vice poſteris futura eſſent, omnium ipſius, quem tali honore dignabantur, officiorum tum Civilium tum Militarium titulos coacervare, inque iiſdem recenſendis exſpatiari; quod hîc factitatum videmus. Sed hæc obiter; neque enim jam ſcribimus annotationes.

Quo

Quo autem de hac arce meliùs defendenda olim provisum fuerit, antemurale quoddam lateri montis longo quidem tractu insedit, cujus extremum propugnaculo claudebatur, ut ex ruderibus facilè conjectari licuit. Dum plateas curiosè lustrarem, mihi ædificia pulchra è quadrato lapide exstructa, quæ adhuc durant, quam maximè placuerunt. Penè crediderim *Turcas* non illic habitare, *Pergamumque* ipsis non cessisse: adeò omnia nitebant. Nec poteram quin primo aspectu huic Metropoli gratularer, quòd tam bene cum ipsâ actum esset præ cæteris, quarum splendidæ ædes solo æquantur, iisdemque fundamentis angusta tuguriola & gurgustia è luto sole cocto, nullâ arte, nullis ornamentis, constructa insistunt. Sed me ab hac placida cogitatione citò abripuêre ingentes ruinæ in Orientali urbis regione exstantes, quibus equidem visis, eo gravior animum concussit mœstitia, quo antea magis lætabar. Hic quinque columnas marmoreas politissimas, viginti circiter pedes longas, capitulis admodum curiosè elaboratis, recta linea intervallo prorsus æquali stantes inveni: ulteriùs, duas alias, ejusdem prorsus ordinis & magnitudinis, non æquali spatio inter ipsas servato, quæ instar tot fulcrorum sustentando parieti ipsis contiguo inserviunt. His ex opposito respondet alia columnarum series, quarum epistylia deficiunt, duabus humi jacentibus. Magis ad Orientem versus planitiem Ecclesiæ Cathedralis, olim D. *Joannis* memoriæ consecratæ, ruinas vidi: è latere condita est, quinquaginta sex passus longa, lata triginta duos; placuit enim eam ambulando metiri, neque enim alia ratio mihi suppetebat Templorum aut Amphitheatrorum dimensiones cognoscendi, uti nec Columnarum, nisi solâ conjectura; quod hic monendum duxi, ne *Tibi* aut mihi etiam fraudi sit, si forte in hisce mensuris assignandis alicubi errem. Parietes altum assurgunt, duobus fenestrarum ab alterutrâ parte ordinibus superimpositis. In ipsâ Ecclesiæ nave aliquot restant columnæ, sed adeò mutilatæ, ut à debitâ altitudine maximè deficiant. *Turcæ* enim præ ignavia, labori effodiendi terram, quo integræ eruantur, parcentes, eas disrumpunt & intercidunt, ubi supra superficiem eminent, quarum

quarum partes illorum uſibus non minùs commodè inſerviunt, eas nimirum utriſque ſepulchrorum extremitatibus affigendi. Harum ingens copia ubique in *Turcarum* Cœmeteriis, quæ ſunt extra urbes & oppida prope vias publicas, oculis noſtris obverſabatur, dum iter fecimus. Ferè contigua ſunt duo rotunda ædificia, παρεκκλήσιαι (ſic enim appellant *Græci* Sacella, quæ quoddam amplius Templum propè attingunt, & cujus uſibus inſerviunt) quorum alterum alteri par, ab alterutrâ Eccleſiæ parte, quibus aditum præbent portæ excelſæ: in Hypogæum deſcendimus, quod multis fornicibus & columnis ſuffultum grave illud pondus ſuperimpoſitum (muri enim ſaxei ſunt valde craſſi) ſuſtinet. Superiorem urbis partem alluit *Selinus*, ita ut ex alterutra parte hinc illinc olim habitaretur, cujus aquæ ob vada tumultuantes curſu rapidiſſimo verſus Carbam in *Caicum* feruntur: ſuper hoc fluentum ædificantur aliquot pontes lapidei, quò faciliùs in varias urbis plateas eatur. Trans *Selinuntem* adhuc reſtat pulchra & ampla Eccleſia, olim *Sanctæ Sophiæ* titulo ornata, ad quam gradibus lapideis aſcenditur, quam hodie polluunt *Turcæ*, utpote in Moſcheam converſam. In hujus amnis ripâ oſtium cujuſdam cryptæ, quæ ad arcem uſque exporrigitur, obſervavimus, cujus artificii beneficio aquam, dum obſidione premerentur, ſibi olim derivârunt. Secus viam Publicam in latere collis ab Occidente parietinæ aquæductûs adhuc exſtant.

Ad Occidentem in colle viſebantur ingentes quædam ſaxeæ ſubſtructiones, quibuſdam cameris arcuatis integris manentibus. In tantâ rerum caligine ac confuſione, ne locus quidem conjecturæ datur, quales olim fuerint. *Græci* ſuas penitùs ignorant antiquitates, *Turcæ* quoque iſtiuſmodi ſtudia derident & deſpicatui habent: Aliqui tamen ex his, qui paulò ſapientiores cæteris cenſeri cuperent, nobis retulêre haſce ruinas eſſe Gynæcei, (*Kiz Serai*) de anteactorum ſeculorum moribus, quorum ne minimam quidem habent notitiam, pro fœdo rerum conceptu, ex hodiernâ Imperatorum ſuorum praxi, ſtatuentes, quaſi in his ſine aliquo diſcrimine conveniſſet. A quibuſdam *Chriſtianis* pro laſciviente eorum in nominibus

imponendis ingenio, *Galeni*, qui ex hac civitate oriundus erat, ædium rudera esse finguntur. Propè aderant ad Austrum aliæ moles, fornicibus sustentatæ, quæ etiam hodie, licet dirutæ & collapsæ sint, tamen magnificæ videntur. Hinc, postquam urbem & planitiem protensam avidis oculis conspexissemus, ad aream Theatri, cujus graduum vestigia adhuc manent, descendebatur. Inter descendendum in marmor quoddam incidi cui inscriptum erat ΗΡΑΚΛΗΣ: In latere oppositο statua marmorea sub ruderibus sepulta absconditur, quam à paupere *Christiano* tolli curavimus. Hic enim unicus videtur modus eam integram servandi, cum *Turcæ* in figuras hominum sive penicillo, sive scalpro, sive curioso operis *Mosaici* artificio elaboratas tanto odio exardescant, ut si modò sub dii luminis auras exstitisset, naso abscisso oculisque excavatis citò ab iisdem deformaretur. Non longè ab urbe in Notolybicum nos invitavit ingentium saxorum prospectus, quæ ex situ, dum integra steterint, propugnaculum olim condidisse conjecimus: subtus, concamerationes quædam in modum ambulacrorum, præter usum fundamenti, reponendis & recondendis tum belli tum annonæ provisionibus designatæ esse videbantur, licet hodie capræ & oves illic stabulentur.

In areâ cujusdam balnei publici hanc epigraphen epistylio columnæ valdè in terram depressæ inciſam reperi.

MA. AEMILIO AUR. PUB. PROCULO PRÆF.
FABR. MA. LEPIDI AUG. PROCUR.
SACRUM.

Adhuc caput bovis eidem quoque insculptum signanter exstat. Urbs ferè tota occupata est à *Turcis*, pauciſſimis illic *Christianorum* familiis hodiè relictis, quorum status admodum tristis & deplorandus est. Hic una ecclesiola *Sancti Theodori* memoriæ sacrata exstat; & ne nomen *Christi* in *Pergamo* penitùs deleretur, pia Metropolitæ *Smyrnensis* curâ cautum est, qui sacerdotem ad fungendum sacris officiis ad ipsos continuo mittit.

mittit. Hortorum culturæ maximè vacant, aliaque vilia obeunt munera, quibus ſi pauculos nummulos exactoribus rigidiſſimis pro capite pendendos (tributum hoc *Turcicè* appellant *Haratch*) corradant, de cæteris vix ſunt ſoliciti, utpote ſervituti tam deploratæ adeò addicti, ut ad eam longo uſu & patientiâ penè occalleſcant.

Sexto, *Pergamo* diſceſſimus, *Thyatira* exinde ituri, quam urbem ferè ad Notapeliotem habet. Trajectis iterum fluminibus prope urbem, poſtquam quatuor horis in pulcherrimâ & feraciſſimâ planitie progreſſi fuiſſemus, ad flumen aliud, *Hyllum*, ni fallor, ventum erat; poſt, *Somam*, oppidum peramplum in devexitate montis prælti ſitum, attigimus, deinde *Kirk-agatch*, oppidulum à numero quadraginta arborum nomen habens, tandemque *Bok-hair*, manſionem noſtram, viculum ob bellum proſpectum, unde nomen habet, quam maximè commendabilem.

Septimo, duodecim ferè ab hoc viculo milliaribus, paulò extra viam publicam columnas ultra quadraginta vidi; harum aliquæ in terrâ valdè depreſſæ exſtabant, aliquæ in gramine jacebant: ſed nulla rudera propè aderant. Unde aliunde advectas quaſi in alienum locum crediderim. A viculo *Mader kui* in colliculo poſito, ſub quem defluit amnis, *Thyatira* una horâ pervenimus.

Thyatira, urbs *Lydiæ*, hodiè à *Turcis Ak hiſar*, i. e. *album caſtrum* nuncupata, à *Pergamo* quadraginta octo aut circitèr milliaribus diſtantia in planitie conduntur. Hîc omnia primo aſpectu adeò ſordebant, ut urbem hanc non à prioribus *Aſiæ Minoris* incolis, qui pulchris ædificiis delectabantur, eorumque magnificentiæ & nitori ſtudebant, ſed à *Turcis* ab origine planè habitatam eſſe penè, contra fidem hiſtoriæ, ſuſpicari auſus eſſem: unicum enim ædificium antiquum invenimus, quod forum olim fuiſſe videbatur, columnis ornatum, quarum quatuor tantùm eminent, cæteris multùm defixis in terrâ. Sed eccleſiarum dirutarum ne exſtant quidem veſtigia: Iterum inveſtigamus, nec indiligentèr, ſed fruſtra; de hac re ideò quæ nobis tantam moleſtiam faceſſivit, quoſdam *Turcas* conſului-

mus, qui ingentia quædam ædificia ex lapide quadrato subtùs terram multis in locis aggestam & accumulatam nobis retulêre: quod facilè à nobis admissum erat, qui effossâ terrâ ordinatam saxorum seriem & validissima fundamenta ingentibus ædificiis sustinendis non imparia alicubi in his regionibus observavimus. Hanc autem urbem esse *Thyatira* ex antiquis commentationibus & quibusdam inscriptionibus illic repertis jam extra omne dubium ponitur, licet *Græci* hodierni, qui profundâ & planè prodigiosâ harum Antiquitatum ignoratione laborant, *Tiriam*, oppidulum, quod ab *Epheso* viginti quinque mille passus ad Notapeliotem distat, pro iisdem sumendam esse contendant, affinitate soni planè decepti; eodem levi prætextu, quo aliqui *Laotik*, oppidum non procul ab *Ancyra*, (*Turcis* hodiè *Anguri*) esse *Laodiceam* crediderunt, cum eandem juxta *Lycum* & *Hierapoli* ex adverso oppositam esse è Geographia veterum certissimis indiciis liqueat.

Adhuc latuerant *Thyatira*, nisi clarissimus D. *Consul Smyrnensis*, reverendus *D. Luke* Mercatorum *Anglorum* illic degentium Societati à sacris concionibus, aliique, quibus suspectum erat *Græcos* in hac urbe designandâ errâsse, itinere suscepto ea investigatum iviſſent, tandémque felicissimè detexissent: sed ecce quam firmissimam fidem faciunt antiquissima marmora.

In medio foro desuper tecto, ne perpluat, in basi cujusdam columnæ hanc epigraphen pulchris & conspicuis characteribus incisam reperi.

Η ΚΡΑΤΙΣΤΗ ΘΥΑΤΕΙ
ΡΗΝΩΝ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ
ΔΙΟΝ ΑΥΡ ΠΡΟΚΛΟΝ
ΗΡΩΑ ΑΝΔΡΑ ΕΥΓΕΝΗ
ΕΠΙ ΣΕΜΝΟΤΗΤΙ ΒΙΟΥ
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡ
ΓΙΑΙΣ ΠΑΣΑΙΣ ΔΙΑΤΕΛΑ
ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

Lateri

Lateri ſaxeæ ſandapilæ, ciſtæ, cui operculum ſublatum eſt, formam referentis, in arcâ amplæ domûs apponitur hæc Epigraphe ſex longis lineis conſtans, literis verò minutioribus & ſibi invicem ferè ſine diſtinctione verborum adhærentibus & temporum injuriâ quaſi deletis, ut ea omnia, prout antiquitùs deſignabantur, quod optandum eſſet, aſſequi non liceat. Utcunque inſcriptionem, licet in aliquibus malè expreſſam & mendoſam, ob res pulchras quas continet, cum veniâ uti ſpero, eruditi Lectoris hic quoque apponam.

1. ΦΑΒΙΟΣ ΖΩΣΙΜΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΑΣ ΣΟΡΟΝ ΕΘΕΤΟ ΕΠΙ ΤΟΠΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΙΣ *ΑΜΒΑΘΕΙΟΙΣ ΕΝ ΤΩ ΚΛΑΥΔΙΩ ΠΕΡΙ
2. ΒΟΛΩ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑΝ ΟΔΟΝ ΕΑΥΤΩ, ΕΦ Ω ΤΕΘΗ ΚΑΙ ΤΗ ΓΑΥΚΥΤΑΤΗ ΑΥΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΙ ΑΥΡΕΛΙΑ ΠΟΝΤΙΑΝΗ ΜΗΔΕΝΟΣ ΕΧΟΝΤΟΣ ΕΤΕΡΟΥ
3. ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΘΕΙΝΑΙ ΤΙΝΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΟΡΟΝ ΤΑΥΤΗΝ ΟΣ Δ ΑΝ ΤΟΛΜΗΣΗ Η ΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑ ΑΥΤΑ ΔΩΣΕΙ ΕΙΣ ΜΕΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΤΗΝ ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ ΑΡ-
4. ΓΥΡΙΟΥ ΔΗΝΑΡΙΑ ΧΕΙΛΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ ΕΙΣ ΔΕ ΤΟ ΙΕΡΩΤΑΤΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΔΙΣ ΧΕΙΛΙΑ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ ΓΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΞΩΘΕΝ ΤΟΙΣ
5. ΤΗΣ ΥΥΜΒΩΡΥΧΙΑΣ ΝΟΜΟΙΣ *ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙ ΓΡΑΦΗΣ ΕΓΡΑΦΗ ΑΠΛΑ ΔΙΑ ΩΝ ΤΟ ΕΤΕΡΟΝ ΕΤΕΘΗ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΝ ΤΗ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗ
6. ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ ΠΟΛΕΙ ΑΝΘΥΠΑΤΩ ΚΑΤΙΛΛΙΩ ΣΕΒΗΡΩ ΜΗΝΟΣ ΑΥΔΥΝΑΙΟΥ ΤΡΙΣ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΗ ΥΠΟ ΜΙΝΟΦΙΛΟΝ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝ.

In

In ejusmodi monumento sepulchrali in officina *Alutarii* planè legebantur hæc verba.

ΣΕΟΤΗΡΟΝ . . .
ΕΤΤΤΧΗ ΣΕΒΑΣΤΟΝ . . .
ΤΗ ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΗ ΘΥΑΤΕΙΡΗΝ.
ΠΟΛΙΣ.

. . . . .

. . . . .

ΑΡΟΥΝΤΙΟΝ.
. . . ΦΛΑΒΙΑΝΟΝ.

Alias inscriptiones vidi, quarum sequentes in diario præsens annotavi; cum ne omnes quidem, quod maximè vellem, exscribere potuissem: neque enim suppetiit oportunitas præ multitudine *Turcarum*, tam virorum quàm puerorum, qui me inter scribendum circumsteterunt, nec tempus, eò quod quamplurima monumenta in ædium muros ordine inverso ab his infestis literarum & antiquitatum hostibus conjicerentur, qui pro fatuitate suâ nos vix sani capitis esse censuerunt, qui istud iter susceperimus, saxum vetus, ut irrisoriè aiebant, intuendi causâ.

Crediderim cives olim, antequam Ethnicæ idolomaniæ tenebræ ab Evangelii luce fugarentur, sedulos fuisse *Dianæ* cultores. In flexu plateæ propè fontem in lapide effracto, qui muro affigebatur, inter alia legi hæc:

ΑΡΤΕΜΙΔΙ . . . . ΟΡΕΙΤ.

Et in Cœmeterio extra urbem ad Notozephyrum perpulchrum monumentum memoriæ *Ulpiæ Marcellæ* hujus Deæ sacer-

sacerdotis à Senatu & populo dicatum exstat cum hac epigraphe:

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ
Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
ΕΤΕΙΜΗΣΑΝ
ΟΥΛΠΙΑΝ ΜΑΡΚΕΛΛΑΝ
ΤΗΝ ΙΕΡΕΙΑΝ ΤΗΣ ΑΡΤΕ
ΜΙΔΟΣ ΜΑΡΚΟΥ ΟΥΛΠΙΟΥ
ΔΑΜΑΠΑΡΑΔΟΞΟΥ
ΚΑΙ ΚΑΝΙΔΙΑΣ ΒΑΣΣΗΣ
ΘΥΓΑΤΕΡΑ ΕΠΙΤΕΛΗ
ΣΑΣΑΝ ΤΑ ΤΗΣ ΘΕΟΥ
ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑΣ ΘΥ
ΣΙΑΣ ΛΑΜΠΡΩΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΥΔΑΠΑΝΩΣ
ΑΝΑΣΤΗΣΑΝΤΩΝ ΤΗΝ ΤΕΙ
ΜΗΝ ΑΝΔΡΩΝΕΙΚΟΥ ΤΟΥ ΑΝ
ΔΡΩΝΕΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΩΝΕΙ
ΚΗΣ ΤΗΣ ΜΗΝΟΓΕΝΟΥΣ
ΤΩΝ ΘΡΕΨΑΝΤΩΝ
ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ.

Ibidem quoque sepulchrali saxo inscriptum erat; ΛΙΟΣ ΑΙΛΙΑΝΟΥ.

In

In Officinæ Alutarii nupèr memorati posticâ parte.

....ΞENΩN....
ΚΑΙ ΠΡΕΙΜΩΙ Ε...
ΤΟΙΣ ΤΕΚΝΟΙΣ....
ΚΑΙ ΟΤΑΛΕΡΙΩ ΟΤΑ
ΛΕΡΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩ
ΡΩΜΑΙΚΩΙ.

Huic inscriptioni appositi erant hi quatuor versus Latini.

VOTA SUPERVACUA FLETUSQUE ET NUMINA DIVUM
NATURAE LEGES FATORUMQUE ARCUIT ORDO
SPREVISTI PATREM MATREMQUE MISERRIME NATE
ELYSIOS CAMPOS HABITANS ET PRATA VEATUM

Urbs hæc ingenti aquæ beneficio gaudet, ob quam nitidissima foret, si à *Turcis* non incoleretur. Illa enim per singulas plateas fluit, à vicino monte ad orientem scaturiens, & inde per ter mille tubulos, si *Turcis* id afferentibus credendum sit, derivata. Civibus abundat *Turcis*, qui hic octo numerant Moscheas, cum ne una quidem Ecclesia *Christiana*, quantum memini, illic reperiatur: adhuc celebris est ob gossipii mercaturam, quod hinc *Smyrnam* fertur, in orbem *Christianum* navibus avehendum.

Octavo

Octavo die, cum à *Thyatiris* verſus Auſtrum uno milliari aberamus, monumentum quoddam à longe vidi; quale eſſet, vellem quidem intueri, ideò propiùs acceſſi, & ſandapilam eſſe lapideam reperi cum hac epigraphe:

ΤΟΝ ΓΗΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣ
ΣΗΣ ΔΕΣΠΟΤΗΝ ΑΥ
ΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑ
ΡΑ. Μ. ΑΥΡ. ΣΕΥΗΡΟΝ
ΑΝΤΩΝΙΝΟΝ ΕΥΣΕ
ΒΗ ΣΕΒΑΣ . . . . . .
. . . . . Η ΔΙΟΝ ΙΔ
ΟΙ ΚΕΡΑΜΕΙΣ.

Trajectis duobus à ſe invicem ad mille paſſus diſſitis fluentis, quæ ab eadem ſcaturigine, uti veriſimile eſt, orta, verſus Occidentem decurrentia, planitiem interluunt, ad pagum *Selinte kui* pervenimus: huc illuc diſperſa jacuerunt quam plurima politiſſimi marmoris fragmenta aliaque rudera, quæ nobis fidem fecêre, licet ea curioſiùs rimari præ feſtinatione non licuerit, veteres *Græcos* hic olim ſedem habuiſſe. Placuit ſitus, qui valdè commodus videtur, cum nec ab eo longè diſtet rapidus amnis, aquas in *Hermum* effundens, quem neſcio an *Halyn*, *Cræſo* hujus provinciæ Regi adeò fatalem, an potiùs *Crionem* dicerem. Tandem ſuperato colle, qui lenitèr aſſurgit, *Marmoram*, oppidum perquam venuſtum, & Moſcheis & Collegio Monachorum ornatum, ingredimur. Non longè diſtat *ſtagnum Gigæum* ab Oriente ad Occidentem ſpatio quinque milliarium, uti mihi videbatur, in longum protenſum: prope quod, ut innuit *Herodotus*, ſtetit olim magnificum illud *Alyattis* parentis *Cræſi* ſepulchrum. Hinc ad planitiem *Magneſiæ* ventum erat, inſigniſſimæ illius pugnæ inter *Scipionem Aſiaticum*

ticum & Regem *Antiochum* initæ scenam; cujus victoriæ tota *Asia* Minor pretium erat, cæteris provinciis postea facilè debellatis, aut *Romanæ* magnitudini, cui resisti non posse hoc fatali bello demonstratum erat, sponte cedentibus.

Magnesia autem in monte *Sipylo*, qui *Ioniam* à *Lydia* ad Orientem disjungit, sita est, olim *Bassæ* sedes, jam *Mosélimum* i. gubernatorem quendam, dignitate & potestate *Bassæ* proximum habet, cui totius provinciæ cura committitur.

Relictis à dextra montibus *Mastusia* & *Sipylo*, ad oppositum planitici latus, *Tmolo* monte, quem *Boz dâg*, i. *glacialem* appellitant *Turcæ*, clausum, trajecto *Hermo*, tendebamus. Tandem post undecim horarum iter *Sardes*, quæ triginta tribus milliaribus à *Thyatiris* versus Austrum distant, attigimus.

Sardes, quarum nomen adhuc retinetur, à *Turcis* nuncupatæ *Sart*, in latere celeberrimi montis *Tmoli* versus Septentriones sitæ sunt: urbi prætenditur ampla & jucundissima planities, *Pactolo* ad Eurum, aliisque aquarum fluentis à vicino monte versus Euronotum scaturientibus, quæ in *Hermum* cadunt, irrigua. Hic primo intuitu subibat animum, quantum vetustas valuisset, quantum terræ motus, quantum belli furor, sed præcipuè quantum ira Numinis, quæ hasce intulit clades. Triste erat spectaculum, nec tantæ urbis ruinis illachrymari puduit. *Sardes* in *Sardibus* quærebamus. Viculus enim hodie ignobilis est, ædes angustæ & humiles, sine splendore, sine ornatu: nec alios ferè incolas habet præter pastores & bubulcos, qui gregum & armentorum in planitie depascentium curam agunt. Cum verò *Persicæ Caravanæ* serico aliisque mercibus onustæ *Smyrnam*, celebre Orientis Emporium, petituræ, *Sardes* attingant, hic exstructum est publicum quoddam hospitium, istis recipiendis, & à frigoris, ventorum, ac pluviæ violentia defendendis destinatum. Sanè magnam apud *Turcas* famam acquirunt, qui istiusmodi ædes condunt, aut fontes in publicas vias derivant deducuntque, quò peregrinantibus subveniatur. Inter opera pia, quæ animæ cedunt in bonum, numerantur, licet quandoque *Bassarum* alia mens, aliud propositum:

ſitum: nimirum ad amoliendam invidiam, ne nimium ſevera in ipſos, qui tantas opes conceſſêre, fiat inquiſitio. Ab hujuſmodi hoſpitiis planè abhorruimus; omnia illic palam fiunt, omnes ſub eodem tecto hoſpitantur; ſtabulantur quoque illic equi & cameli unà cum Dominis; ideo, ſi optio daretur, in equilibus privatarum ædium pernoctare nobis magis commodum videbatur, quam hæc tecta ſubire. Sed *Sardibus* non contigit hæc felicitas, barbaris & ſuperſtitioſis incolis nos in ædes ſuas recipere planè renuentibus.

In Auſtrali urbis regione ingentes exſtant ruinæ; quibus viſis, facilè in animo concipiebamus, quam magnifica olim fuerit, quam ſplendida & ſuperba, antequam everteretur. Sex illic columnæ eminent, viginti circitèr pedes altæ; propè, humi jacent confuſi ingentium ſaxorum aggeres, quæ columnas alias hodie dejectas & diſruptas conſtituebant, alio in integris columnis alii ſuperimpoſito ac tam arctè coagmentato, ut ne commiſſura quidem appareat.

Hinc arcem, quæ ab Oriente eſt, aſcendimus, magno quidem cum labore; mons enim prærultus eſt & præruptus, multiſque in locis ferè præceps ad perpendiculum, unde longis circuitionibus opus erat. Hanc, modò integra maneret, ſi hujus ævi inventa bellica ſpectemus, facile ſubrui potuiſſe credimus, cum terræ, nec admodum firmæ, ſubfuſci coloris, innitatur, licet forte ſuperioribus ſeculis, quæ prodigioſa pulveris pyrii vis latuit, & quibus nullæ machinæ in uſu erant præter baliſtas & arietes, planè inſuperabilis cenſeretur. Muri adhuc durant, una cum quibuſdam cameris arcuatis. Prope aditum à ſiniſtra in muro hanc epigraphen legi:

Ω ΠΑΝΑΡΙΣΤΕ ΒΟΚΟΝΤΙΕ
ΣΑΙΣ ΑΤΕΛΕΣΤΟΝ
ΕΡΓΟΝ ΕΟΙ ΠΡΑΠΙΣΙΝ
ΤΟΙΑ ΠΟΝΗΣΑΜΕΝΩ.

Fortè vocabulum ab Anaglypte omissum erat, ad complendum tum sensum, tum versiculum, necessariò requisitum; uterque enim mancus videtur.

Intra arcis aream super capitulum columnæ :

ΦΙΛΗ ΤΙΜΩΛΙΣ ΕΤΕΙΜΗ

ΣΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΤΙΒΕ

. . . ΟΝ ΚΑΙΣ

Satis notum est ex *Strabone*, quam benè de hac urbe terræ motu penè dirutâ *Tiberius* Imperator meritus fuerit, in cujus benevolentiæ memoriam hanc columnam ipsi dedicatam fuisse par est quod credamus.

Ad Orientem, Ecclesiæ Cathedralis, ut videbatur, ruinas luximus. Prope quas sunt ingentis ædificii reliquiæ, circuitu suo grande spatium occupantes, muris longùm excurrentibus nondum dirutis. Quale esset, an Præfecti Palatium, an Judiciale Forum, an denique Curia municipalis, omnino incertum est, & planè pudet hariolari: longo quidem tractu rudera conspeximus, quæ demonstrant satis, hanc esse præcipuam urbis regionem, ædibúsque olim refertissimam. *Turcæ* unicam habent Moscheam, pulchram quidem, olim *Christianorum* templum, cujus propylæum columnis affabrè politis ornatum est. Pauci admodum hic reperiuntur *Christiani*, ingenti patientiâ, vel potiùs stupide ac sine sensu, miseram servitutem sustinentes; sed quod longè miserius est, absque Ecclesiâ, absque Sacerdote. En deplorandum urbis quondam gloriosissimæ statum! Ad congeriem cæsularum redacta est *Lydiæ* urbs primaria, & Sedes Metropolitica destituitur Ecclesiola.

Decimo die, relictis *Sardibus*, iter *Philadelphiam* versus prosequimur, fluentis quibusdam à *Tmolo* ortis, quæ uberem & fœcundam reddunt planitiem, subinde trajectis. In planitie ubi saxa confusa jacuêre marmor quoddam cum hac epigraphe reperi:

MAP.

ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΑΙΜΕΙΛΙΟΝ ΤΟΝ
ΑΞΙΟΛΟΓΩΤΑΤΟΝ ΑΣΙΑΡΧΗΝ

. . . . .

. . . . .

Tandem poſt iter novem horarum illic pervenimus.

Philadelphia à *Sardibus* ad Euronotum viginti ſeptem milliaribus aut circiter diſtat, in radice montis *Imoli* ſita: cujus ædes ob clivum, qui leniter aſſurgit, pendulæ videntur, unde ferè ab omni parte in planitiem ſubjectam verſus Septentrionem & Orientem proſpicere licet. Hodie à *Turcis* nuncupatur *Alah Shahr*, ſive *Pulchra urbs*, nempe ob hunc ſitum commodiſſimum: nihil enim quod pulchrum aut magnificum eſt, jam reperiri poteſt, nihil quod tale nomen meritò indat. Olim triplici murorum ordine verſus planitiem, cum ab altera parte mons pro munimento fuerit, munita, quorum intimus adhuc manet, non integer quidem, (utpote hic illic dirutus) cui inædificantur turres. Non hiſce munitionibus tantum, quantum propriâ fortitudine confiſi *Philadelpheni* atrociſſimos *Urchanis* & *Amuratis* impetus repulêre, eo tempore, quo tota *Aſia* Minor militaribus *Ottomanorum* copiis, hâc urbe exceptâ, in prædam & ludibrium ceſſit. Non ipſos moverunt frequentes illorum victoriæ, non minæ: libertas vitâ longè charior videbatur, quam tantâ vi, tanto furore oppugnatam, non minùs viriliter & furioſè vindicabant. Sola *Philadelphia* invicta erat, ſola, quæ eorum victorias ſufflaminavit. Sed fato non obſiſtitur; alitèr his civibus ſalva & defenſa fuiſſet. Puduit *Bayazidem* (quem *Turcæ Yilderim* i.e. *Fulmen* nuncupant) illam nondum triumphatam eſſe: ideò urbem numeroſo exercitu cingit, injuriam illius armis hucuſque victricibus quaſi factam vindicaturus. Omne auxilium miſeris civibus præterclusum erat, & ſalus à ſolâ deſperatione quærenda.

renda. Irruunt in castra barbarorum hostium, sed incassum; cadunt, licet non inulti. Tandem expugnatur succumbitque *Philadelphia*, prædamque captat *Bayazides*, cui inhiarunt pater & avus, elusi. Cives ab effero & irato Tyranno extrema passos fuisse credibile est. Sola conjectura est, quam jam profero, hujus stragis, cujus ille author erat, vestigia adhuc restare. Ad mille enim quingentos ab urbe passus versus Austrum crassum murum ex ossibus humanis cum lapidibus gypso confusim permistis consistentem vidi; illum hoc iræ suæ in obstinatos hosce cives monumentum erexisse verisimile mihi videtur: mihi enim penè constat, facinus adeò horrendum & ab omni humanitate prorsus alienum non nisi à *Turcis* perpetrari potuisse.

Post obsidionem adeò arctam longámque, neutiquam mirandum videbitur, si pauca antiquitatis monumenta supersint, eidem cladi pariter obnoxia. Marmora quædam vidi characteribus insignita, sed ea aut deorsum fracta, & excisis literis deformata, aut si in parietibus ædium integra manerent, inversa. In cœmeterio quodam *Græcorum* hexastichon hoc saxo sepulchrali incisum reperi.

ΞΑΝΘΙΠΠΗΝ ΑΚΤΛΑ ΜΝΗΜΗ ΒΙΟΤ ΠΑΡΕΔΩΚΕΝ

Τ

ΒΩΜΩ ΤΕΙΜΗΣΑΣ ΣΕΜΝΟΤΑΤΗΝ ΑΛΟΧΟΝ

ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΗΣ ΑΠΕΛΥΣΕ ΜΙΤΡΗΝ ΗΣ ΩΡΙΟΝ ΑΝΘΟΣ

ΕΣΧΕΝ ΕΝ ΗΜΙΤΕΛΕΙ ΠΑΤΣΑΜΕΝΟΝ ΘΑΛΑΜΩΙ

ΤΡΕΙΣ ΓΑΡ ΕΠ ΕΙΚΟΣΙΟΤΣ ΤΕΛΕΩΣΕ ΒΙΩΝ ΕΝΙΑΥΤΟΤΣ

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΤΣ ΔΕ ΘΑΝΕΝ ΤΟΥΤΟ ΛΙΠΟΤΣΑ ΦΑΟΣ

Nobis maximè displicuit hæc rudera intueri; sed in barbariem *Turcicam* planè excandescebamus, dum ad Sancti *Johannis* ecclesiam ad Euronotum, urbis, olim, uti amplitudo ipsius

ipſius penè demonſtrat, Cathedralem, jam ſterquilinium factam nos convertimus: in quam purgamenta conjiciunt impuri *Turcæ*. Ad Auſtrum fluit amnis, à monte ortus. Colliculi vineis, quas colunt *Græci*, conſiti ſunt, ſed à vino conficiendo, autumno proximè elapſo, abſtinuerunt, edicto Imperatoris, quo vetitum erat, territi, ut, prout mihi narravit *Græcus Pappas* ſeu ſacerdos, ad ſacros *Euchariſtiæ* uſus vix ipſis ſuppeteret. Neſcio an dicerem cum poſteris eorum, qui in defendendâ *Chriſtianâ* religione mortem adeò fortiter oppetiêre, ideò melius actum eſſe; hi enim quatuor Eccleſias, quæ ἁγιαγίας, ſeu *Sanctiſſimæ Virginis*, S. *Georgii*, magnæ apud *Chriſtianos Orientales* famæ, S. *Theodori*, & *Taxiarchæ* nominibus inſigniuntur, hic habent, unde eorum numerum neque parvum neque contemnendum eſſe quis facilè cenſeat.

Duodecimo, poſt tres horas amnem *Cogamum* pleno aquarum decurſu, anguſto licet in canali, à *Tmolo* labentem trajecimus: deinde montem illum relictâ planitie aſcendimus, viâ quidem præcipiti & ſaxeâ: denſis pinorum & abietum ſylvis utrumque latus & jugum obtegentibus. E quibus egreſſi, in radice oppoſitæ partis apud viculum *Koſh Tenige kui* dictum pernoctavimus, duodecim horarum itinere feſſi.

Decimo tertio die. Ferè ad quingentos abhinc paſſus ad ſiniſtram exſtant ingentia ſaxa aggeratim congeſta, urbis antiquæ, forſan *Tripoleos*, quam non longè ab *Hierapoli* eſſe memorant veteres ſcriptores, rudera: prope quam tortuoſus ille *Mæander* decurrit, quem, non ſine difficultate, vadis tandem repertis, trajecimus. Spatio deinde quatuor horarum attigimus *Hierapolin*.

Hierapolis, hodie à *Turcis Pambuk Kulaſi*, i. e. *goſſipina turris* dicta, ob rupium clivos, qui à longè inſtar geſſipii candicant, urbs Majoris *Phrygiæ*, ſub excelſo monte ad Septentrionem conditur, *Laodiceæ* ad Auſtrum ex adverſo oppoſita, planitie quinque circiter mille paſſus latâ intercedente, quam interluit *Lycus*, *Laodiceam* tamen propiùs attingens: ſitu, ut videtur,

videtur, perquam incommodo, ac ob nimium ſolis calorem, cui tota patet, infeſto. Sed hoc quicquid eſt incommodi abunde penſatum eſt aquis calidis, quibus ſuam debet magnificentiam *Hierapolis*, & quarum gratiâ tantam celebritatem olim adepta eſt. Balneum illud unde ſcaturiunt, marmore candido ſtratum eſt, in quod columnæ, quæ id olim circumambiebant, conjiciuntur. Aquæ autem continuo fluxu quoſdam canaliculos ſibi excavavêre, quibus ſupergreſſæ, albicantis terræ ſuperficiem in tophum maximè friabilem convertunt. Jam penitùs everſa eſt, incoliſque deſtituta, cujus tamen ruinæ illam magnificentiam & gloriam præ ſe adhuc ferunt, ut, dum eas circumſpicerem, neſcio an mentem meam major invaſerit horror an admiratio. Lugebam quoque hujus admirandæ urbis verè flebilem & miſerandam ſortem; tot templa intercidiſſe mihi doluit, quorum parietinæ adhuc durant; ubique erant altaria, fornices, & columnæ priſtinum ſplendorem & gloriam retinentes, palatiorum aliarumque inſigniſſimarum ædium appendices, ut inter præcipuas non ſolius Orientis, ſed totius mundi urbes recenſeri, dum ſtaret, mereretur. Nomen verò *Sacræ Urbis* fortè ipſi impoſitum erat, tum ob numerum fanorum, quibus, magnis expenſis & longè majori curâ & arte exſtructis, olim ſuperbiebat, tum ob aquas, quibus vim ſalutarem & medicinalem ineſſe crediderunt. Quâ de causâ *Apollinem* hic olim præcipuè cultum fuiſſe vero quam maximè proximum eſt. In Amphitheatro, cujus ambitus ampliſſimus eſt, nec minoris profunditatis, (numeravi enim illic gradus ſaxeos ultra quadraginta) inter deſcendendum in quoddam politiſſimi marmoris fragmentum affabrè elaboratum, olim, ni fallor, portæ ornamentum, incidi, cui inſcriptum erat, ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΑΡΧΗΓ. Ex ſepulchris quædam adhuc ſuperſunt, planè *Mauſolea*, integra quidem & illæſa, quaſi mortuis parcendum eſſe inter tot clades, quas urbs paſſa eſt, lex naturalis vel efferis hoſtibus jufſerit, eorumque monumenta demoliri planè ſacrilegum eſſe videretur. Horum aliquibus ſuperincumbunt ſaxa ingentia in cubos efformata, alia inſtar ſuggrundiorum ab utraque

que parte propendentia. Inſcriptionibus propemodum omnia inſignita erant, quarum aliquæ tot lineis, iiſque valdè in longum protenſis, conſtant, ut non epitaphium ſed hiſtoriolam continere videantur. Sed hic, ubi etiam ſub dio pernoctare vellem, non licuit morari: nobis enim relatum erat, famoſum latronem, *Inge Morad* dictum, cum viginti duobus ſicariis, quibus præfuit, illâc nuperrimè præteriiſſe, & propè adhuc morari. Ideò ne curioſitati vitam poſtpoſuiſſe videremur, *Hierapolin* mœſti reliquimus. Dum verò monumenta aſpicio, haſce quatuor inſcriptiones, utpote breves, properante calamo exſcribo.

1

Ο ΒΩΜΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΣΩΡΟΙ
ΑΙΛ ΠΑΙΤΟΥ ΑΥΡΕΛΙΑΝΟΥ

2

ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΗΡΩΟΝ
ΣΤΕΦΑΝΟ
ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΩΝ ΒΑΦΕΩΝ

3

ΦΛΑΟΥΙΟΣ ΖΕΤΞΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΣ
ΠΛΕΥΣΑΣ ΥΠΕΡ ΜΑΛΕΟΝ ΕΙΣ Ι
ΤΑΛΙΑΝ ΠΛΟΑΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ
ΔΥΟ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΕΝ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙ
ΟΝ ΕΑΥΤΩ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΕΚΝΟΙΣ ΦΛΑ
ΟΥΙΩ ΘΕΟΔΩΡΩ ΚΑΙ ΦΛΑΟΥΙΩ
ΘΕΥΔΑ ΚΑΙ Ω ΑΝ ΕΚΕΙΝΟΙ
ΣΥΝΧΩΡΗΣΩΣΙΝ.

4

ΔΙΟΝ ΕΠΑΙΝΕΤΟΝ ΦΛΑΟΥΙΑΝΟΝ
ΕΠΙΜΕΛΗΘΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΡ-
ΜΙΠΠΟΥ ΑΤΤΑΛΟΥ ΤΟΥ
ΜΗΝΕΣΘΕΟΣ.

Tribus post horis trajecto *Lyco* & superato quodam monte, in planitie amygdalis & ficubus tectâ viculum ignobilem, quem ante sesquihoram reliquerant scelestissimi latrones, attigimus. Hic nobis erat manendum, cum *Colossus*, licet non nisi quatuor mille passus dissitas, petere vix esset tutum.

Decimo quarto die, *Colossus*, à *Turcis Chonos* dictas in clivo montis scansu perquam difficilis sitas ingredimur, sed tantummodo ad exeundum. Hic enim ab iisdem latronibus quàm maximè periclitabamur, nec minus à civibus, qui atroci in *Christianos Occidentales* odio flagrabant: apud quos reperiuntur pauci è gente *Græcorum*, qui inter tot opprobria ac calamitates, quibus obnoxii sunt, adhuc fidem *Christianam* profitentur: nulla apud ipsos est Ecclesia, nullus Sacerdos, qui Liturgica prælegat, & Sacramentum Eucharistiæ celebret. *Græcæ* linguæ penitùs obliti miserrimi *Colossenses*, *Turcicè* in familiari sermone loquuntur. Inter eundum nobis occurrebat tercentum equitum *Turcicorum* turma, quorum ductor erat *Vaivoda* seu Præfectus *Dinghilsiæ*; *Dinghilsiæ* autem oppidum est nitidum & amplum quater mille passus à *Laodiceâ* dissitum. Hi sicarios, qui totam hanc provinciam suis deprædationibus infestarant, insequebantur. Tandem spatio ferè septem horarum *Laodiceam*, quam *Colossæ* ad Occidentem habent, pervenimus, prope cujus ruinas ad Boream in pago, cui nomen est *Congeleh*, hospitabamur.

Laodicea, hodie à *Turcis* dicta *Eski Hisar* i. *Vetus Castrum*, urbs *Lydiæ*, super sex septemve colles posita est, qui circulum, cujus perimeter ingens terræ spatium occupat, quasi conficere videntur. Ad mille quingentos passus versus Boream & Boreapeliotem

peliotem dilabitur *Lycus*, latera verò urbis alluunt duo fluenta, *Aſopus* & *Caper*, alterum ad Occidentem, ad Euronotum alterum, quæ in *Lycum* cadunt, uti *Lycus* in *Mæandrum*. A nemine jam habitatur, niſi quod hîc noctu lupi, vulpes, & alopecidæ prædam inveſtigatum eant. Quam miſera & deſerta jacet *Laodicea*, quæ tot palatiis olim tumebat! Sola enim hodie ſuperſunt rudera, quæ tamen eam teſtantur celeberrimæ Urbis, uti olim tempore *Plinii*, nomen meruiſſe. E tribus Theatris & Circo magnitudinem & gloriam ipſius colligere licet; ex illis unum eſt planè admirandum, cujus aditus eſt ab Euroaquilone, hominum ſupra triginta millia capax, ad cujus aream quinquaginta gradibus deſcenditur; hic verò viginti duos gradus, qui adhuc integri manent, habet, tercentum & quadraginta paſſus longus: in cujus extremo ſpecus eſt, in quo feræ aſſervabantur, pulchra fornice ornatus, cui inerat hæc Egraphe:

ΤΩΙ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩΙ ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΩΙ ΥΠΑ
ΤΩ ΤΟ Ζ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟ

ΟΥ ΥΙΩΙ ΚΑΙ ΤΩ ΔΗΜΩΙ ΝΕΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ
ΑΥΚΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ ΤΟΥ Ι

ΛΙΘΟΝ ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΑΝΕΘΗΚΕΝ ΤΑ ΠΡΟΣ
ΛΕΙΨΑΝΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΕΛΕΙΩΣΑΝΤΟΣ
ΝΕΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ

ΙΕΡΟΝΟΜΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΑΘΙΕΡΩΣΑΝΤΟΣ
ΤΟΥ ΤΡΑΙΑΝΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ.

Ad Euronotum rudera propugnaculi & aquæductûs, cujus canalis in ſaxis ſolidiſſimis cæditur & excavatur, vidimus, ut & columnarum baſes, quæ duplici ſerie ab Euroauſtro ad Boreazephyrum, & ab Euroaquilone ad Notozephyrum extendebantur,

tendebantur, quas porticum sive ambulacrum olim constituisse plusquam verisimile est. Amplissimæ Ecclesiæ muri nobis demonstrarunt, veteres *Christianos* nullis sumptibus in fabricandis ædibus religioso cultui dicatis pepercisse, prope quam exstant tres pulcherrimi fornices. Epistylio columnæ hos versus incisos reperi:

ΔΟΚΤΙΚΙΟΥ ΜΟΡΦΗΣ: ΝΕΧΩ ΤΥΠΟΝ ΕΙΚΟΝΑ ΔΑΥΤΕ
ΘΕΣΠΕΣΙΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΦΟΡΕΕΙ ΣΤΟΜΑ ΦΩΤΟΣ ΕΚΑΣΤΟΥ
ΤΙΣ ΤΟΔΕ ΚΑΛΟΝ ΑΓΑΛΜΑ ΤΙΝΟΣ ΧΑΡΙΝ Η ΤΙΝΙ ΦΩΤΩΝ
Η ΠΟΛΙΣ ΑΝΤ ΑΓΑΘΩΝ ΔΟΚΤΙΚΙΩ ΜΕΓΑΛΩ.

Decimo sexto die post solis occasum, illucescente lunâ, *Laodiceam* reliquimus: mediâ nocte aerem crasso fumo obfuscatum non sine stupore vidimus, quasi sylvæ conflagrassent: sed ecce! dum ad pedem collis è latere montis altissimi descendimus, fons ebulliens aquas ferventissimas, prout digito in eas immisso expertus sum, evomuit, tanto autem cum æstu, ac si ingens ignis iis supponeretur. Hinc ferè ad quingentos passus *Mæandrum* iterum trajecimus, ponte ligneo ipsi superimposito, in *regionem Eumeneticam* & *campos Bargylleticos* transeuntes. Hic non sine summâ delectatione varios *Mæandri* flexus obliquosque cursus observavimus, ripis ejus ferè decem horis insistentes. Tandem oppidum *Nozli*, ubi pernoctandum erat, pervenimus, itinere ferè septendecim horarum penè confecti.

Decimo octavo. Novem abhinc milliaribus vicum *Tekekui* pertransiimus, à quo ferè ad ducentos passus, & à *Mæandro* octingentos distant à dextrâ *Tralles*, hodiè à *Turcis Sultan hisar* i. *Imperatoris Castrum* nuncupatæ, olim urbs celebris, & in primo *Christianismi* ævo Episcopi sedes, ad cujus cives, uti ad *Magnesianos*, epistolam scripsit pientissimus ille Martyr S. *Ignatius Antiochenus*. Ingentia rudera in colle quodam jacent ad Boream, inter quem & oppositum montem intercedit pulcherrima planities: longo tractu erant alia ecclesiarum, aquæ-

aquæductûs, propugnaculi rudera, quibus luſtrandis non licuit immorari. Ex quo enim *Hierapoli* diſceſſeramus, fuga erat potius quam iter. Tandem poſt octo horas *Guzel biſar* pervenimus.

Guzel biſar nomen ſuum i. *Pulchrum Caſtrum* meretur, (quo nomine plura loca cohoneſtare *Turcis* libet) utpote oppidum Moſcheis ornatum & muris portiſque munitum, ſplendorem vero maximum ab antiquis ædibus & columnis mutuatur. Mihi videtur eſſe *Magneſia* ad *Mæandrum*, (quo epitheto ab alterâ *Magneſiâ*, quam ad *Sipylum* eſſe ſupra memoravi, diſcriminatur) à *Trallibus* ſexdecim milliaribus diſſita. Hinc ſtamina ex goſſypio neta *Smyrnam* deferuntur. Iter hoc die ferè ad Occidentem direximus, quibuſdam fluentis in *Mæandrum* cadentibus ſubinde trajectis

Decimo nono, hinc ad *Gherme-anle* ſex horarum iter erat ferè verſus Boreazephyrum.

Viceſimo, paulò ad Boream declinavimus, uſque dum de jugo montis, unde inſulam *Samum* ad Boreazephyrum conſpexeramus, deſcenderetur verſus *Epheſum*, ad cujus radicem amplus erigitur aquæductus longâ & pulcherrimâ Epigraphe inſignitus, quam exſcribere per feſtinationem neutiquam licebat; cui reſpondet alter *Epheſinus* ad Orientem, magnificentiæ priorum ſeculorum inſigne, quem tres fornices infra, ſupra verò quinque ſuſtinent. Paulò ab urbe diſtat, quam poſt iter diurnum octo horarum ingrediebamur.

Epheſus, à *Turcis Aiaſalik* dicta, olim *Lydianæ Aſiæ* metropolis, & *Romani Proconſulis* ſedes, (utpote omnium civitatum, quæ ejus ditioni ſubjacebant, longe præcipua) florentibus ac proſperis *Græcorum* & *Romanorum* rebus non tam celebris, quam hodie infelix & miſeranda eſt; planè ſordet, caſulis & gurguſtiis deformata, non civitas, ſed vicus, licet ob rudera venerabilis. *Cayſtro* ad Boream irrigua, à *Smyrnâ* quadraginta ſex milliaribus verſus Notapeliotem diſtat, in extremâ planitie, quæ myricis adeò in altum excreſcentibus luxuriatur, ut hominem equo vectum facilè abſcondant: ad radices duorum montium ſita eſt, quos disjungit planities ferè

tercentum

tercentum passuum : horum alter ad Notapeliotem modicum excurrit, alter ad Austrum longiùs exporrigitur, in cujus jugo longo tractu supersunt reliquiæ muri, qui urbi, ne oppugnaretur illac, viam præclusit, quibusdam cryptis longo ordine in ejus acclivitate effossis. Sub hoc monte præcipuas urbis regiones sitas esse ex ruderibus liquet, licèt in latere alterius non defuisse ædes magnificas ex muris & fornicibus inibi prostantibus testatissimum sit. Columnas marmoreas disjectas & submotas offendimus, alias albi coloris, mixti alias. Hæ autem erant prope templum *Dianæ*, (cujus fundamentis ecclesiam *Christianos* inædificasse verisimile videtur) quarum diameter erat septem circiter pedum, longitudo quadraginta ; epistylia, quæ propè aderant, fortè undecim pedes in quadrum extensa sunt, & quatuor crassa, quibus bases erant planè analogæ. Templum hoc versus Japyga situm est, cujus aditum esse ab Euroaquilone è situ portæ pulcherrimæ inducor ut credam. Hisce visis, placuit ad ima descendere, quæ enim subtus latent admiranda esse fama erat : ideò cereis accensis, & glomere lini muro alligato, cujus ope exitum ex hisce locis subterraneis, quæ non incongruè Labyrinthum appellitant, invenimus, flexu, qui à dextra est, descendimus : inde angustum aditum perreptantes, rectâ progredimur. Hinc inde ex utrisque lateribus erant Cameræ, ad alias ducentes, arcuatim structæ, anfractusque sinuosi, quos permeare nobis non licuit, nisi genibus flexis, & corpore in terram penè strato. Cryptæ hæ tantâ cum arte ac tanto cum labore exstructæ, superbi ædificii, quod sustinent, fundamentis inserviebant, nec ad alios usus à conditoribus designatæ esse videntur, cum recondendis annonis sint prorsus ineptæ & inutiles, tum ob angustiam ambulacrorum & camerarum, tum ob crassissimum ac uvidum aerem, quo quicquid inibi reservatum fuerit, facilè ac cito putresceret. Inde etiam teterrimi & noxii vapores exhalant, à quibus metuebamus, totum corpus sudore perfusi ; ideò post quadrantis horæ moram ex his tenebricosis regionibus exiimus, quo purioris aeris luce frueremur.

Hinc

Hinc ad Notozephyrum in vertice ſaxoſi montis adhuc viſuntur muri cujuſdam propugnaculi, cui objacet promontorium *Trogyllium* & mare ad Notozephyrum: Sanctum *Paulum* inibi detentum fuiſſe vulgo creditum eſt, inde carceris Sancti *Pauli* nomen habet; mihi videtur tum ex ſitu, tum ex anguſtia, (non enim ultra decem paſſus quadratos continet) ſpeculam fuiſſe, hunc in finem exſtructam, quo melius navium, quæ maris oram legerunt ac quaſi prætervolârunt, proſpectus haberetur. Hinc quoque ad Boreazephyrum deſpeximus in admirandos flexus & obliquationes *Cayſtri*, qui in ſe magis reverti videtur, quam *Mæander*.

Non procul à *Dianæ* templo verſus Boreapeliotem humi jacet amplum lavacrum, è lapide Porphyretico efformatum, cujus interior circulus ab extremo ad extremum ſex circiter pedes continet. Hoc D. *Joannem* olim uſum fuiſſe quidam aſſerunt incerta traditione confiſi, quatuor adhuc columnis reſtantibus, quibus id inſtitiſſe volunt. At parum credibile eſt *Chriſtianos* ſub *Domitiano* & *Trajano*, quo tempore tot gravia paſſi ſunt, opibus & dignitatibus exuti, & quo myſteria & ritus religionis clam in cryptis fiebant & celebrabantur, de tantâ magnificentiâ meditari & conſulere.

Oſtenditur ſpelunca *Septem Dormientium*; (quorum etiam meminit *Mohammedes* in *Alcorano*) prope ſunt parvi fornices, quos ingens fornix continet & circumambit, ubi ipſos per tot annos dormiiſſe, & tandem uti in proprio dormitorio repoſitos fuiſſe fabulantur.

Cum populus *Orientis*, æque ac plebs *Romana* ſpectaculorum amore inſaniret, Amphitheatra, quæ in quavis inſigniori civitate ferè proſtant, in hoc ampliſſimo totius *Aſiæ* conventu deeſſe nemo ſuſpicabitur. Duo autem ſunt, alterum ſub monte Auſtrali, alterum ad Occidentem, prope quod adhuc eminet porta magnifica. Illic duobus in locis inſcriptum erat.

ACCENSORENSI ET ASIAE.

Ab

Ab Amphitheatris ad Ecclesiarum rudera me converto: sed quam triste, quam horridum spectaculum! Eheu! ἡ πρώτη τῆς Ἀσίας qualem subiit mutationem! Quam solitaria, quam nuda, quæ olim tot millia civium, tot millia Christianorum numeravit! Sancti *Pauli* templum penitus collapsum est, tantillum illud quod supereſt de S. *Marci* Basilicâ ruinam minatur. At quam splendida & magnifica hæc aliaque templa olim fuerint ostendit unicum illud, quod hodie restat, Divi *Joannis* memoriæ consecratum, ad Septentrionem, jam *Turcarum* Moschea, septuaginta passus longum, latum viginti, cujus duos tholos sustinent quatuor insignes columnæ ex Porphyrite factæ.

Hinc ad Boream, ad portam veteris Castri statuæ minoris formæ curiosâ & artifici manu inciſæ prominent, quosdam vi raptos oculis quasi exhibentes; quid innuant hæ figuræ, mihi saltem, incertum est, & piget in proferendâ conjecturâ ineptire.

In mœniis novi Castri exstat caput marmoreum: facies Lunam planè refert, cui a dextra anguis, à lævâ arcus. Figura, quâ repræsentatur *Proserpina*, *Luna*, aut *Diana*, satis prodit hoc fuisse Ethnicorum opus & inventum.

Nullibi non supersunt veteris magnificentiæ reliquiæ, quas longa ætas & *Turcarum* barbaries miserrimum in modum deformarunt. In marmoribus eruendis, quæ illic in ruderibus ubi ubi exstant, diligentem operam impendissem, modo illic, quod maximè in votis habueram, morari licuisset. Nobis enim superveniebat nox, antequam urbem fesso pede perlustrassemus: & sequentis diei summo mane abeundum erat. Quod mihi in excusationem cessurum spero, si hîc paucas inscriptiones, ubi tot meritò expectantur, tantum protulero.

Juxta vetus Castrum, in marmore, quod humi jacet,

ΑΣΠΕΝΔΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΟΝ.

Columna

Columna ad Aquæductum mole ſuâ oppreſſum dirutumque hæc habet.

ΦΑΔΙΛΛΑΝ ΘΥΓΑΤΕΡΑ Μ. ΑΥΡΗΛΙΟΥ ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ.

Non procul à *Dianæ* Templo.

C. CLODIO. C. F. MAEC.
NVMMO. TRIB. LEG.
XIII. GEM. X. VIR. STL. IVD.
....PROVINCIAE ASIAE
....RTINIVS QVINTILIANVS
....IATIVS MATERNVS
....DIVS NVMMVS ACILIVS
....STRABO FILIVS FECIT.

In altero Marmore quod propè reperitur, exſtat hæc Inſcriptio, quam, licet in fine imperfectam & malè expreſſam, apponere operæ pretium duxi, ut tandem aliquando è diariis aliorum, qui *Epheſum* petituri ſunt, emendatior prodeat.

ΕΠΙ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΛΑΥΔΙΟΥ
ΤΙΤΙΑΝΟΥ ΔΗΜΟΣΤΡΑΤΟΥ ΤΙΟΥ
ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ
ΣΟΣΣΙΑΝΟΥ Μ. ΠΟΜΠΩΝΙΟΣ
ΛΑΤΕΙΝΟΣ ΑΝΕΘΗΚΕΝ ΙΣΙΔΙ
ΚΑΙ ΣΕΡΑΠΙΔΙ ΦΙΛΑΗΝ ΚΑΙ
ΣΠΟΝΔΕΙΟΝ Α.....
ΝΑΥΒΑΤΟΥΝΤΩΝ ΑΤΚΙΔ.....
ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΧΑΡ....

Sed de *Epheso* hactenus.

Vicesimo primo: Ad mille passus ab urbe pons saxeus *Caystro* supersternitur; quo trajecto, non longè pòst, aditum verè admirandum ingredimur, qui fit in cæsa rupe altâ & solidissimâ. Paludes, quæ viam stratam ad *Ephesum* ducentem ab utroque latere, tempore hiemali infestant, impedimento fortasse sunt, quo minus illac, vel saltem non sine difficultate, eatur; sed rupis effodiendæ non eadem videtur occasio, non idem prætextus, cum locus hic præ situ acclivi vix ab aquis pati possit: ideò mihi verisimilius videtur, hoc opus ex levi cujusdam Principis aut Præfecti motu attentatum & effectum esse, ut homines, ne quid novi molirentur, distinerent, vel saltem ut ostendant humanâ arte & industriâ difficillima quæque effici posse. Post, scandebamus viâ saxeâ & perquam difficili *Alymanam*, montis *Mimantis*, qui ad promontorium *Corinæum*, hodiè à *Turcis Kara borun* i, e *nigri nasi promontorium* dictum, excurrit, appendicem, quercubus et oleastris tectam, quam duarum horarum spatio superavimus. Deinde trajecto amne *Halesо* apud *Colophonem* in mare *Ægæum* illabente, venimus ad oppidum nitidum *Giamobasbi* dictum, in ampla planitie situm, *Moscheis* & multiplici cupressorum serie ornatum, inde ad viculum *Karagic kui* divertimur, & die sequenti *Smyrnam* repetimus.

E septenario ecclesiarum numero sola restat *Smyrna*, cujus descriptionem paucis expediam.

Smyrna, hodie à *Turcis Esmir* dicta, in extremo recessu sinûs, qui ab utrisque lateribus prærltis montibus cinctus, ab Occidente Orientem versus decem circiter leucis exporrigitur, sita, amne *Melete* ad Septentrionem irrigatur.

Adhuc eminet & celebris est, non ob splendorem & pompam ædium, (diu enim est, ex quo hæ igni, ferro, & terræ motibus conciderint) sed ob copiam civium, opes, & commercia. In latere montis, & magis ad Austrum, urbem olim stetisse è fundamentis, quæ inter effodiendum deteguntur, aliisque ruderibus certissimè liquet, licèt mari jam magis appropinquet.

propinquet. In jugo montis adhuc vetus arx manet, non nili duobus tribúsve tormentis, quæ appetente novâ lunâ *Birami*, aut quo tempore cum classe triremium portum ingreditur *Capitaneus Bassa*, copiarum navalium Præfectus, explodi solent, munita: prope cujus portam, quæ sinui rectà objacet, extat caput marmoreum, cujus nasus à *Turcis* præ odio ac furioso zelo, quo adversus istiusmodi figuras ardent, abscissus est. Nescio an memorare debeam cisternam illic subtus humum effossam, columnisque suffultam, cujus pavimentum gypso obtegitur: opus sane antiquum, cujusmodi aliud annonarium, sed longè illustrius suisque partibus maximè compositum in insulâ *Clazomeniâ* vidi, centum sexaginta passus longum, latum centum triginta novem, quintuplici columnarum serie ornatum, quarum unaquæque viginti quatuor columnas continet, interstitio æquali septem passuum inter ipsas servato. Ad latera alterius portæ arcis, quæ ad Orientem est, adhuc visuntur duæ aquilæ, *Romanorum* insignia, largiusculè & bellè quidem delineatæ. Hinc inter descendendum, amplum, Amphitheatrum ad Notapeliotem, quo Sanctus *Polycarpus* martyrio coronatus erat, intravimus, gradibus saxeis à *Turcis* ad ornandas ædes illinc sublatis. In cujus lateribus duæ cavernæ, quibus claudebantur leones, sibi invicem opponuntur.

Sepulchrum Sancti *Polycarpi*, quod in latere montis versus Euroaustrum adhuc conservatur, *Græci* die festo ipsius memoriæ consecrato, pro more, qui apud ipsos obtinet, & ferè à tempore ipsius martyrii obtinuit, * solenniter inviſunt: situm est in quadam ædiculâ, ecclesiæ fortè sacello, alii, per quam illuc transeundum est, contiguâ.

* V. *Euseb.* Eccl. l. 4. c. 15. & notas *Valesii* p. 73. 75. a.

In hac exteriori, marmori in foculo jam posito hæc epigraphe incisa est.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ
ΑΔΡΙΑΝΩΙ
ΟΛΥΜΠΙΩΙ ΣΩΤΗΡΙ
ΚΑΙΚΤΙΣΤΗΙ

In hoc monumento instaurando, si ab impressionibus aeriis, si à *Turcis*, si à *Christianis Occidentalibus*, qui fragmenta marmoris quasi tot sacras reliquias exinde tollunt, lædatur temereturque, laudabilis illorum collocatur opera, ollâ fictili quoque illic appositâ, in quam quisque ferè vel ex curiositate, vel præ veneratione, quâ erga τὸν Μεγαλομάρτυρα, pro *Christo* invictâ animi præsentia mori sustinentem fertur, illic ductus, pauculos aspros conjicit, ut in omne ævum perennet. Propè exstat fornicum longo ordine positorum series, ingentibus saxis humi jacentibus: uti etiam saxeum quoddam ædificium, quod Judicatorium fuisse videtur, tria conclavia habens eidem tolo intistentia, quorum medium duodecim ferè ab omni latere passuum est. Frontispicium ipsius olim ornârunt quatuor columnæ, quarum solæ bases manent. Nuper in regione urbis, quæ ad Euroaquilonem est, dum terram aggestam effodiendo sustulêre, ecce apparent grandium saxorum cæsorum series, aliæ aliis instar tot graduum supereminentes, fani fortasse hic olim grassante Ethnicismo exstructi appendices. In mœnibus urbis incisionem in quovis ferè saxo literæ V figuram plerumque exhibentem videre est, quâ ad *Vespasianum* Imperatorem de *Smyrnæis* optimè meritum alludum esse aliqui conjectantur; sed cum figura illa non sibi semper constet, rectâ lineâ ipsi in aliquibus additâ instar Υ *Græcorum*, dicendum videtur, illam à latomis & architectis factam esse, quo melius saxa cohærerent. Ad mille ab urbe passus exstant parietinæ cujusdam ecclesiæ, quam *Franci Jani* templum communiter nuncupant; fortè D. *Johanni* olim dedicabatur, cujus Apostoli nomen & memoriam præ cæteris *Asia* Minor celebrat colitque; inde alterius nominis & erroris origo petenda videtur.

Turcæ hic tredecim numerant Moscheas, *Judæi* suas hic habent Synagogas: inter hos *Christiani* nominis hostes viget quoque religio *Christiana*; adhuc enim dignitatem Metropoleos retinet *Smyrna*, licet solæ duæ *Græcorum* Ecclesiæ illic hodie sint, quarum altera Sancto *Georgio* dedicatur, Sancto *Photino* altera. *Armeni* unicam habent Ecclesiam, in cujus cœmeterio hasce insequentes inscriptiones reperi.

In

In Orientali tractu.

I

ΟΙ * ΘΕΟΤΑΤΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΣΕΟΥΗΡΟΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ .... ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ
ΕΙ ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΡΟΥΦΙΝΟΣ Ο ΠΟΛΕΙΤΗΣ ΥΜΩΝ
Ο ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΙΡΕΣΙΝ
Η ΣΥΝΕΣΤΙΝ ΕΠΙ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΝ ΛΟ
ΓΟΙΣ ΣΥΝΕΧΗ ΒΙΟΝ ΤΗΝ
ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗΝ ΤΟΙΣ ΣΟΦΙΣΤΑΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ
ΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ
ΗΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΤΕΛΕΙΑΝ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΙΩΝ
ΚΑΡΠΟΥΜΕΝΟΣ
ΥΜΩΝ ΑΥΤΟΝ ΕΚΟΥΣΙΩ ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΟΚΑΛΟΥ
ΜΕΝΩΝ ΥΦΕΣΤΗ ΤΗΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ
ΦΙΛΤΡΟΝ ΤΗΝ ΓΟΥΝ ΕΙΣ ΤΑ
ΑΛΛΑ ΜΕΝΕΙΝ ΑΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗΝ ΑΚΕΙΝΗΤΟΝ
ΑΥΤΟ ΔΙΚΑΙΟΤΑΤΟΝ
ΕΣΤΙΝ ΟΥ ΓΑΡ ΑΞΙΟΝ ΤΩ ΑΝΔΡΙ ΤΗΝ ΕΙΣ
ΥΜΑΣ ΦΙΛΟΤΕΙΜΙΑΝ ΓΕΝΕ
ΣΘΑΙ ΖΗΜΙΑΝ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΑΥΤΗΝ ΥΜΩΝ
ΑΥΤΟΥΝΤΟΝ ΥΠΕΡ

ΑΥΤΟΥ

* Quod est παράγραμμα Sculptoris.

ΑΥΤΟΥ ΤΗΝ ΧΑΡΙΝ. ΕΥΤΥΧΕΙΤΕ:
ΕΠΡΕΣΒΕΥΕΝ ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΚΑΙ ΑΙΛΙΟΣ
ΣΠΗΡΑΤΟΣ.

2

ΤΑΤΙΑΣ ΗΡΩΘΕΜΙΔΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΣ ΑΠΟ ΣΙΠΥ
ΛΟΥ ΖΩΣΑ ΚΑΙ
ΤΩ ΥΙΩ ΤΩ ΚΑΤΟΙΧΟΜΕΝΩ ΑΥΣΑΝΙΑ ΑΥΣΑ
ΚΑΙ ΤΩ ΠΑΤΡΙ ΑΥΤΟΥ ΑΥΣ.

In Auſtrali.

1

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ
...Ι ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟ
.ΕΙ ΚΑΙ ΤΡΙΣΝΕΩΚΟΡΩ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΟΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΕ
ΡΩΤΑΤΗΣ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙ

2

...ΧΕΙΛΙΑΡΧΟΝ ΓΕ...
...ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΟΓΜ...
...ΠΟ ΘΕΟΥ ΚΛΑΥΔΙΟΥ...
.....ΟΣ ΤΙΒΕΡΙΟΥ.....
...ΤΗΓΟΝ ΠΡΕΣΒΕΥ...
...Ο ΘΕΟΥ ΚΛΑΥΔΙΟΥ...
...ΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ...

3

..ΟΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ Α..
..ΙΒΕΡΙΟΥ ΚΛΑΥΔΙΩ ..ΗΡΩ..
..ΑΙ ΣΕΒΑΣΤΟΦΑΝΤΟΥ..
..ΘΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΘΕΟΥ..
.. ΔΙΟΣ ΠΑΤΡΩΟΥ ΑΥΤΟ..
..ΕΓΙΣΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗ..
.. ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ ΑΝ..
..ΕΙ ΜΑΡΚΟΣ ΑΙΦΟΥΛΑΝΟΣ..
.. ΑΝΘΥΠΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΣ..
.. ΡΩΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΠΡΟ..
..ΠΑΡΧΕΙΑΝ. . . . ΔΗΜΟΝ..
. . . . . .
. . . . . .

4

ΧΑΡΙΤΙΝ ΕΡΜΙΠΠΟΥ ΤΟΥ
ΕΠΙΤΥΝΧΑΝΟΝΤΟΣ ΤΟ ΜΝΗ
ΜΕΙΟΝ ΕΑΥΤΗ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΝ
ΤΗ ΔΙΑΘΗΚΗ.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΕΣΤΙΝ ΙΚΙΟΥ ΙΚΙΟΥ ΤΟΥ
ΕΥΗΜΕΡΟΥ ΙΕΡΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΗΣ
ΚΥΡΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΕΓΟΝΥΙΑΝ
ΕΚΧΩΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΑΠΟ
ΤΕΘΗΣΕΤΑΙ ΕΙ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ.

In

In crassum marmor incidi, cujus superior pars effracta erat, in angiportu, qua itur in regiam v am versus Pontem.

. .... ΝΤΩΝ ΑΘΗΝ .... .

.... ΡΩΜΗ ΕΙΛΗΜΜΗΝΩΝ ΤΩΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ....

.. . ΓΑΙΝΕΩΚΟΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΤΩ ΑΥΤΟΝ ΜΗ ΔΥΝΑΣΘΑΙ ΚΟΡΙΣΘΗΝ ....

.. . ΠΑΡΧΕΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΣΘΑΙ ΔΙΑ ΠΡΟΔΗΛΟΥ ΓΑΙΟΝ ...

.. ΤΟΥ ΘΕΟΠΡΟΠΟΥ Η ΤΙΣ ΙΕΡΩΣΥΝΗ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΙΣ ΔΙΟΣ ..

ΦΙΛΟΘΕΕ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΕ ΚΑΙΣΑΡ ΚΕΛΕΥΣΑΙ ΔΟΘΗΝΑΙ ΜΟΙ ΤΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΤΩΝ ΩΣ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΠΑ .... ΣΥΝΕΧΩΡΗΣΕΝ.

IMP. CAESAR. T. AELIVS HADRIANVS ANTONINVS AVGVSTVS PIVS SEXTILIO ACVTIANO SENTENTIAM DIVI PATRIS MEI.... SI QVID PRO SENTENTIA DIXIT RE SCRIBERE TIBI PERMITTO RESCRIPSI RE COGN. VNDEVICENSIMVS ACT. VI. IDVS APRIL. ROMAE CAES.... ANTONINO. II. ET PRAESENTI II. COS.

....ΙΣ ΕΣΦΡΑΓΙΣΘΗ ΕΝ ΡΩΜΗ ΠΡΟ ΤΡΙΩΝ ΝΩΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ ΚΑΙΣΑΡΙ Τ. ΑΙΛΙΩ ΑΔΡΙ
ΑΝΩ ΑΝΤΩΝΕΙΝΩ ΤΟ Β. ΓΑΙΩΒΡΟΥ .... ΠΡΑΙΣΕΝΤΙ ΤΟ Β. ΥΠΑΤΟΙΣ. ΠΑΡΗΣΑΝ ΕΦΛ. ΜΑΚΡΕΙ
ΝΟΣ ΣΙΜΩΝΑΣ ΛΑΤΑΝΙΟΣ ΦΛΑΟΥΙΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΙΑΝΟΣ ΛΑΙΤΙΟΣ ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ΑΙΛΙΑ
Μ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΡΙΣΠΟΣ. Λ. ΑΙΚΙΝΝΙΟΣ ΑΛΒΕΙΝΙΑΝΟΣ Μ. ΚΟΣΚΩΝΙΟΣ ΚΑΡΙΚΟΣ. ΤΙ.
ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΑΚΤΙΟΣ.... ....

.... EDIT... EX FORMA SENTENTIAM VEL CONSTITVTIONEM.

Sequentes Inscriptiones mihi perquam benevolè communicatæ erant à Reverendo Viro, D. *Traherono*, mercatoribus Anglis *Smyrnæ* degentibus nuper à Sacris.

In porticu Moſcheæ intra ſuperius Caſtrum.

ΝΕΩΚΟΡΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΕΤΙΜΗΣΕΝ
ΜΑΡΚΟΝ ΑΥΡΗΛΙΟΝ ΕΡΑ ... ΔΟΥ
.... ΤΟΝ ΑΝΘΥΠΑΤΟΝ
.. ΜΕΛΗΘΕΝΤΟΣ ΜΑΡΚΟΥ
. . . . . .
ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓ.

In marmore quod D. *Brandon* Stabuli muro ordine inverſo infigitur.

ΝΑΙΣ ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ
ΑΓΟΡΑΣΑΣΑ ΤΟΠΟΝ ΨΕΙΛΟΝ ΚΑΤΕ
ΣΚΕΥΑΣΕ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΩ ΚΑΤΟΙ
ΧΟΜΕΝΩ ΥΙΩ ΖΩΣΙΜΩ ΚΑΙ ΕΑΥΤΗ ΚΑΙ
ΚΟΡΝΗΛΙΩ ΕΥΤΥΧΙΑΗΡΩ ΑΝΔΡΙ ΚΑΙ
ΤΟΙΣ ΘΡΕΜΜΑΣΙ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΗ ΤΗ ΤΡΑ
ΦΕΙΣΗ ΤΠ ΑΥΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΕΧΟΥ
ΣΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΘΕΙΝΑΙ ΖΩΣΩΝ ΕΙΣΙΝ ΚΕ
ΛΕΥΘΗΣΕΤΑΙ ΜΟΝΗ ΜΗΔΕΝΟΣ ΕΧΟΝΤΟΣ
ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΕΤΕΡΟΝ ΒΑΛΕΙΝ Η ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΑΙ.
ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΑΠΕΤΕ
ΘΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ.

In ædibus Chirurgi Angli.

: :
..... MAGISTRATVS HARVM CIVITA ....
QVIBVS TE SVGGERIS POSSIDERE AGERE CVRAM ....
QVI QVOD OPTIME PLACVISSE PERSPICITVR PERPETVA
.... RVATIONE TENEATVR. VALE APELLA CARISSIME NOBIS.
DATA V. KAL. IVN.

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ

...ΟΚΡΑΤΩΡ ΚΑΙΣΑΡ ΠΟΥΒΛΙΟΣ ΑΙΚΙΝΝΙΟΣ ΟΥΑΛΕΡΙΑ
ΝΟΣ ΕΥΣΕΒ..... ΧΙΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ
ΚΑΙΣΑΡ ΠΟΥΒΛΙΟΣ... ΗΝΙΟΣ ΓΑΛΛΙ.. ΧΗΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ..
ΛΙΚΙΝΝΙΟΣ Κ..... ΕΠΙΦΑΝΕΣΤΑΤΟΣ.....

....ΣΑΡ ΙΟΥΛΙΩ ΑΠΕΛΛΑ ΙΔΙΩ ΚΑΙΡΕΙΝ.

ΑΜΦΙΒΟΛΟΝ ΕΣΤΙΝ ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΤΑ ΟΡΙ.....

....ΕΝΤΑΤΗΡΕΙΣ.... ΓΝΩΜΗ.... ΚΑΙ ΟΝΗΤΑΣ...

...ΣΤΓΚΑΗΤΙ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ Ζ. ΕΝΙΑΙΣ ΕΝΟΧΛΕΙ...

..., ΑΙΔΙΟ ΟΙ ΑΡΧΧ ΤΟΥΤΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΕΝ ΑΙΣ...

... ΑΥΤΟΝ ΚΕΚΤΗ..... ΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΟΥΣΙΝ ΙΝΑ...

ΑΡΙΣΤΑ ΑΡΕΣ..... ΤΩ ΠΑΡΑΦΥΛΑΣΣΗΤΑΙ.....

ΕΡΡΩΣΟ ΑΠΕΛΛΑ.....

In latere Sandapilæ Saxeæ è veteris *Smyrnæ* ruderibus ante biennium effossæ.

ΜΑΡΚΟΣ ΦΑΒΙΟΣ ΜΑΡΚΟΥ ΦΑΒΙΟΥ ΤΙΟΣ ΓΑΛΕΡΙΑ
ΙΩΝΙΟΣ ΕΤΩΝ ΚΑ

In viâ publica *Magnesiam* versus, duobus à *Smyrna* milliaribus inter *Turcarum* Sepulchra erigitur pars marmoreæ columnæ, cum hac Epigraphe.

D D.....N N
CONSTANTINI
MAX. VICTORIS
TRIVMFATORIS AC
SEMPER AVGVSTI
.....
ET CONSTANTI
ET CONSTANTI
NOBB. CAESS.

In

Invalidâ Columnâ prope vicum *Hagilar Cak*

D D..... N N
FL. VALENTINIANO
ET FL. VALENTI
VICTORR SEMPER
AVGG.

.....

.....ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ.....

.....ΤΩΝ ΣΕΒΑΣΤΩΝ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

ΠΟΛΙΣ.....

Hac qualicunque notitiâ satis compertum habebis, Vir Clarissime, quali statu hodie sint hæ quondam celeberrimæ Ecclesiæ, quas *Apostoli* condidêre; in quibus, tot sanctissimis *Martyribus*, tot myriadibus *Christianorum* olim fœtis, religio *Christiana* de odio, de tyrannide, de vesaniâ barbarorum hostium, qui præ amore ac zelo Idololatriæ eam igni & ferro penitùs exterminatum iverint, triumphabat; quas demum, cum Imperatores se legi & disciplinæ *Christianæ* submitterent, & crux, non amplius ferale mortis instrumentum, tanquam insigne & summum ornamentum coronis superponeretur, æternas fore aliquis crederet; quam nihil ipsis præter rudera superstit, quæ eas olim fuisse testantur; quanta barbaries & inscitia *Asiam* Minorem obruant; quam vili habita sit illic *Christianismi* professio, & quam somnia & deliria impurissimi & vilissimi impostoris vigeant. Non Te in deplorandis rerum vicissitudinibus amplius morabor, nec mihi animus est *Græcis* luxuriam & stupiditatem exprobrare; hæc enim vulgarium animorum sunt: ad altiora contemplandum me invitat Sacerdotale illud munus, quo, divinâ misericordia favente, licet indignissimus, fungor, (credo autem pietatem tuam & mentis, quâ polles, perspicacitatem me in hisce meditationibus

[illegible]) hasce dirissimas calamitates, hanc miserrimam *Græcorum* servitutem, harumque Ecclesiarum demolitionem orbi huic nostro *Christiano* palam denunciare, ac si Angelus de cœlo horrendum & triste illud nuncium ad terras detulisset, quid de ipso fieri possit, modo iisdem vestigiis insistat, eorumque exempla sequatur; ingenium & vires humanas adversus iram *Numinis* neutiquam valere posse; & denique totam ipsius securitatem non in exterioribus privilegiis, non in exercitibus (neque enim his utrisque à furore *Saracenorum* & *Turcarum* satis muniti erant *Christiani Orientales*) sed in fide colendâ, in animorum consensu, & in innocentiâ & probitate morum reponendam esse. Vale Vir Præstantissime.

. . . . . .

E Coll. D. *Mariæ Magdalenæ Oxon.* octavo die *Aprilis*, Anno *Christi* M. DC. LXXII.

FINIS.